

Dokumenttyp:

Policy

Fastställt/upprättad

Kommunfullmäktige 2024-05-16, § 38

Senast reviderad:

Giltighetstid:

T o m 2026

Detta dokument gäller för:

Hjo kommun

Dokumentansvarig:

Säkerhetsstrateg

Dnr:

2024-82

Policy för kommunens brottsförebyggande arbete

Bakgrund

Den 1 juli 2023 började lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete att gälla.

Lagen reglerar vilka åtgärder kommunen ska vidta för att arbeta brottsförebyggande i samverkan med lokalsamhället. Kommunen har bland annat ansvar för samverkan mellan aktörer, samordning av gemensamma insatser och ett kunskapsbaserat arbete med kartläggning, analys, åtgärder och uppföljning av arbetet.

Hjo kommun har därmed ansvaret att hålla ihop det lokala brottsförebyggande arbetet. Det brottsförebyggande arbetet är en kommungemensam uppgift med fokus på samverkan och samordning mellan offentliga och privata aktörer.

Kommunens samordningsansvar

Enligt lag (2023:196) 2 § ska kommunen bidra till att samhällets samlade brottsförebyggande arbete bedrivs på ett effektivt sätt. Vidare säger 3 § att kommunen utifrån ett kunskapsbaserat underlag tar ställning till behovet av brottsförebyggande insatser och tar ett visst ansvar för samordningen lokalt.

Detta innebär att kommunen inte fullt ut tar över ansvaret för det totala brottsförebyggande arbetet från någon annan aktör men får utökade uppgifter att bidra med framförallt kartläggning och samordning.

Lagen säger vidare att det ska finnas en samordnande funktion i kommunen som ansvarar för att arbetet sköts enligt bestämmelserna.

Det innebär att funktionen i Hjo ska vara placerad centralt och ha god insyn i kommunens verksamheter, enkel tillgång till kommunledning och ansvariga verksamhetsutövare samt med stöd av övriga förvaltningen ges goda förutsättningar för att samordna det brottsförebyggande arbetet lokalt i Hjo.

Det inkluderar att kommunens verksamheter bidrar med deltagande i samverkan, den kontinuerliga kartläggningen, analys av åtgärdsbehov och deltagande i beslutade åtgärder och insatser.

Samverkan

Enligt 9 § i lagen har kommunen ansvar för att etablera samverkan genom *skriftliga* överenskommelser med lokala nyckelaktörer.

Samverkan ska vara regelbunden och effektiv. I samverkan ska lokala förutsättningar och regionala samt nationella trender och skeenden belysas. Samverkansöverenskommelserna ska tecknas likvärdigt med de aktörer som identifieras som viktiga, men minst inkludera; handel, industri, bostadsbolag, föreningar, ideella organisationer och myndigheter. Tecknande av skriftliga överenskommelser är frivilligt för privata och ideella aktörer och samverkan i övrigt ska inte hindras av att sådana skriftliga överenskommelser uteblir.

Kommunförvaltningens verksamheter ska delta vid sådan samverkan.

I den mån det erbjuds eller är relevant ska kommunen också samverka med grannkommuner och länsstyrelse i brottsförebyggande frågor.

Lägesbild och åtgärdsplan

Kommunen ska arbeta fram en lägesbild över situationen i lokalsamhället. Lägesbilden ska innehålla data och information som ger en heltäckande bild över brottslighet, upplevd otrygghet och andra omständigheter som indikerar beteenden eller händelser som kan ge upphov till sådant.

Lägesbilden ska sammanställa anmälda brott, händelser som skapar otrygghet eller problem i samhället samt den upplevda otryggheten bland invånarna i kommunen. Lägesbilden ska uppdateras årligen.

I lägesbildsarbetet kan med fördel andra relaterade områden inkluderas så att det breda förebyggande arbetet samordnas effektivt.

Baserad på lägesbilden ska en kommunövergripande åtgärdsplan för varje kalenderår tas fram. Åtgärdsplanen ska gälla för kommunens förvaltningar och agera vägledande för kommunens samordning med privata och externa aktörer.

Åtgärdsplanen ska förankras i förvaltningsledningen och vara ett förvaltningsgemensamt åtagande. Åtgärdsplanen kan med fördel inkludera andra förebyggande områden som skapar synergieffekter och underlättar administration och uppföljning av det gemensamma arbetet.

Årsanalys

I slutet på varje kalenderår ska kommunen utvärdera sitt brottsförebyggande arbete. Lägesbilden ska uppdateras och revideras. Åtgärdsplanen ska följas upp och en ny för kommande år tas fram.

Den nya åtgärdsplanen ska vara baserad på senaste årsanalysen som sammanställer; sammanfattning av kartläggningen av problem, brottslighet och otrygghet under det gångna året, genomförda insatser och åtgärder samt slutsatser av årets arbete. Årsanalysen ska vara grunden för återkoppling internt och externt samt ska med fördel inkludera angränsande ämnesområdets aktiviteter för att skapa synergieffekter och helhetsperspektiv.

Återkoppling och strategiskt råd

Enligt 10 § i lagen ska kommunen ha ett strategiskt råd där information och slutsatser från det brottsförebyggande arbetet redovisas och diskuteras.

Rådets verksamhet regleras i ett separat styrdokument. Alla kommunala verksamheter ska vara representerade i rådet. Representanterna ska ha en övergripande koll över verksamhetens del i kommunens gemensamma brottsförebyggande arbete och ha tillräckliga mandat att fatta beslut om åt-

gärder och deltagande i gemensamma insatser i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Det strategiska rådet, lokala brottsförebyggande rådet, ska fungera som en första återkopplingsinstans av det gemensamma arbetet. Där också representanter från samverkansparterna återfinns.

En andra del i återkoppling görs via årsanalysen samt andra skriftliga redovisningar av det genomförda arbetet.

Förvaltningsledningen ansvarar för att kommunens verksamheter närvarar i rådet med lämpliga befattningar och bidrar med underlag till rådets verksamhet.

Kunskapsbaserat arbete

Förvaltningen ska arbeta kunskapsbaserat i det brottsförebyggande arbetet. Vidtagna åtgärder ska vara baserade på indikatorer som prövats och utretts mot fakta och data i regional och nationell statistik, den lokala lägesbilden, årsanalyser, samverkan samt omvärldsbevakning.

Arbetet ska långsiktigt sträva efter att arbeta förebyggande och att förekomma problematiker som är säsongsbetonade eller regelbundet återkommande.

Mål 2024 – 2026

För att konkretisera det brottsförebyggande arbetet och göra det mätbart ska följande mål uppfyllas under innevarande mandatperiod 2024 t o m 2026.

1. Kommunen ska ha utarbetade årsanalyser för respektive år som innefattar slutsatser och utvärdering av arbetet.
2. Kommunen ska ha etablerat en regelbunden, ändamålsenlig och för alla involverade parter gynnande samverkansstruktur och kartläggning av den lokala problembilden.
3. Kommunen ska via antagna åtgärdsplaner kunna redovisa genomförda och planerade brottsförebyggande insatser för varje år av perioden.

Respektive verksamhet som omfattas av denna policy ska tillsammans med kommunens samordningsfunktion ta fram de rutiner och planer som krävs för att uppfylla målen och övriga bestämmelser. En förankring av denna policy ska ske så långt ner i verksamheterna som det är nödvändigt och ett kunskapsbaserat arbete ska bedrivas.

Bilagor

Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete

- 1 §** I denna lag finns bestämmelser om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.
- 2 §** Kommuner ska bidra till att samhällets samlade brottsförebyggande arbete bedrivs på ett effektivt sätt genom att fullgöra de uppgifter som följer av denna lag.
- 3 §** Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att kommuner utifrån ett kunskapsbaserat underlag tar ställning till behovet av brottsförebyggande åtgärder och tar visst ansvar för samordningen av det brottsförebyggande arbetet inom kommunen.

Lägesbild och åtgärdsplan

- 4 §** Kommuner ska ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område. Lägesbilden ska innehålla
1. en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser,
  2. annan information av betydelse i sammanhanget, och
  3. en analys av kartläggningen och informationen.
- 5 §** Kommuner ska, med lägesbilden som underlag, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan).
- 6 §** Kommuner ska minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.
- 7 §** Arbetet med lägesbilden och åtgärdsplanen ska i den utsträckning som det är lämpligt integreras med sådant analys- och planeringsarbete som sker i enlighet med andra författningar.

Kommuners ansvar för samordning

- 8 §** Kommuner ska inom sitt geografiska område ansvara för samordningen av det brottsförebyggande arbetet enligt 9 och 10 §§.
- 9 §** Kommuner ska verka för att skriftliga överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer. En sådan överenskommelse ska innehålla åtminstone uppgifter om för vilka syften och inom vilka områden som samverkan ska ske.
- 10 §** Kommuner ska också verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett särskilt forum (strategiskt råd) där kommunen och relevanta aktörer ingår. Rådet ska ledas av kommunen.

Kommuner ska verka för att övriga aktörer i rådet deltar med representanter som har ledande befattningar.

Samordningsfunktion

11 § Kommuner ska ha en samordningsfunktion för brottsförebyggande frågor.

12 § Samordningsfunktionen ska särskilt

1. samordna och stödja genomförandet av kommunens arbete enligt denna lag,
2. utgöra kommunens kontaktpunkt i förhållande till externa aktörer, och
3. bidra till att information om det brottsförebyggande arbetet sprids till kommunens invånare och andra som kan ha intresse eller behov av sådan information.

Ledningen av arbetet

13 § Kommunstyrelsen, eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar, ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige.

Övergångsbestämmelser

2023:196

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.
2. Kommuner behöver inte besluta om en åtgärdsplan enligt 5 § förrän den 1 juli 2024.